

SYLLABUS FOR THE BATCH FROM YEAR 2022 TO YEAR 2025

B.A. / B.Sc. (12+3 SYSTEM OF EDUCATION) **Punjabi (Compulsory)**

GURU NANAK DEV UNIVERSITY AMRITSAR

- Note:** (i) Copy rights are reserved.
Nobody is allowed to print it in any form.
Defaulters will be prosecuted.
- (ii) Subject to change in the syllabi at any time.
Please visit the University website time to time.

B.A./B.Sc. (Semester System) (12+3 System of Education) (Batch 2022-25)
(Faculty of Languages)

INDEX

Sr. No.	Punjabi (Compulsory)	Page No.
1.	Semester I	1-2
2.	Semester II	3
3.	Semester III	4-5
4.	Semester IV	6-7
5.	Semester V	8-9
6.	Semester VI	10-11

SEMESTER-I

Punjabi (Compulsory) ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
4. ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਦੋ ਰੰਗ (ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ) (ਸੰਪਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਰਗੋਧੀਆ),
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ/ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ (ਜੀਵਨੀ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 9 ਤੱਕ)

(ਸੰਪਾ. ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ),
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

(ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

(ੳ) ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

(ੳ) ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ : ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਟਕਸਾਲੀ ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅੰਤਰ,
ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ।

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
2. ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਬਰਾੜ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
3. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
4. ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨੀ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
5. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
6. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਸਰੂਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
7. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
8. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

SEMESTER-II

Punjabi (Compulsory) ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
4. ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਦੋ ਰੰਗ (ਕਹਾਣੀ ਭਾਗ) (ਸੰਪਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਰਗੋਧੀਆ),
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ (ਜੀਵਨੀ ਨੰ: 10 ਤੋਂ 18 ਤੱਕ)
(ਸੰਪਾ. ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ),
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

- (ੳ) ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ
(ਅ) ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ : ਨਾਂਵ, ਪੜ੍ਹਨਾਂਵ, ਕਿਰਿਆ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਸਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ, ਵਿਸਮਕ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

- (ੳ) ਦਫ਼ਤਰੀ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ
(ਅ) ਅਖਾਣ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
2. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
3. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।
4. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
5. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫ਼ਰੋਕ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
6. ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨੀ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ (ਜੀਵਨੀ ਨੰ: 10 ਤੋਂ 18)।
7. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
8. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

SEMESTER-III
PUNJABI (COMPULSORY)
ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
4. ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ (ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤਾਲਿਬ),
ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
(ਮਨ ਦੀ ਮੋਜ਼, ਗੁਰੂ ਸੰਗਤ ਬਾਣੀ, ਕਾਠ ਦੀ ਰੋਟੀ, ਬੁਲ੍ਹੇ ਸਾਹ ਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ)
(ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਕਲਾ ਪੱਖ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਚੋਣਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ (ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ/ਰੰਗ-ਮੰਚ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

(ੳ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਪ੍ਰੈਸੀ)
(ਅ) ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

ਮੂਲ ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ
(ਭਾਵੰਸ਼, ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕੰਸ਼, ਉਪ-ਵਾਕ ਅਤੇ ਵਾਕ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

- 1) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 2) ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕਕਾਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- 3) ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- 4) ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- 5) ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- 6) ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- 7) ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- 8) ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਨਾਟ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ),
- 9) ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- 10) ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਿਆਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 11) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

SEMESTER-IV
PUNJABI (COMPULSORY)
ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
4. ਪੇਪਰ ਸੈਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ (ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ) : ਡਾ. ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ,
ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
(ਨਾਇਕ ਬਿੰਬ/ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਖ/ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਫ਼ਾਸਲੇ (ਨਾਟਕ) : ਜਤਿੰਦਰ ਬਰਾੜ,
ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
(ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ /ਸਾਰ/ਨਾਟਕ ਕਲਾ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

- (ੳ) ਲੇਖ ਰਚਨਾ (ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ)
(ਅ) ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ (ਨਿੱਜੀ, ਦਫ਼ਤਰੀ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

- (ੳ) ਦਿੱਤੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨਾ
(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
2. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
3. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ-ਮੰਚ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਇੰਡੀਆ।
4. ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ, ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
5. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
6. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

SEMESTER-V

PUNJABI (COMPULSORY) ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
4. ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਚੋਣਵੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ

(ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2018)
(ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਏਹੁ ਹਮਾਰਾ ਜੀਵਣਾ (ਨਾਵਲ) : ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
(ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ/ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਨ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

- (ੳ) ਪੈਰੂ ਰਚਨਾ
(ਅ) ਸਰਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰੂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

ਵਿਆਕਰਨ :

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ
(ਅ) ਵਾਕਾਤਮਕ ਜੁਗਤਾਂ : ਮੇਲ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ
(ੲ) ਕਾਰਕ ਤੇ ਕਾਰਕੀ ਸੰਬੰਧ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
2. ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ (ਭੂਮਿਕਾ), ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
3. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)
4. ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦੀ ਗਲਪ ਚੇਤਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
5. ਪ੍ਰੈਟੀ ਸੋਢੀ, ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦੇ ਨਾਵਲ : ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਾਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
6. ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ, ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਦੀ ਨਾਵਲ ਕਲਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।
7. ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
8. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ, ਨਿਉ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਮਾਈ ਹੀਰਾ ਗੇਟ, ਜਲੰਧਰ।
9. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

SEMESTER-VI

PUNJABI (COMPULSORY) ਪੰਜਾਬੀ (ਲਾਜ਼ਮੀ)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ: 50

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
4. ਪੇਪਰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅੱਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਉਪ-ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

ਕਾਵਿ ਗੌਰਵ (ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਕਵੀ)

(ਸੰਪਾ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ),

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ,

(ਸ਼ਿਖ ਫਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ,

ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ)

(ਪ੍ਰਸ਼ਗ ਸਾਹਤ ਵਿਆਖਿਆ/ਵਸ਼ਾ ਵਸਤੂ/ਸਾਰ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

ਧਰਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ (ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ), ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ,

ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

(ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ/ ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ/ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਖ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

(ੳ) ਲੇਖ ਰਚਨਾ (ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ)

(ਅ) ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ : ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਇਕਾਂਗੀ

(ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤੱਤ)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

ਵਿਆਕਰਨ :

(ੳ) ਵਿਆਕਰਨਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ : ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਚਨ

(ਅ) ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਵਾਕੰਸ਼ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਬਣਤਰ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
3. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਸੂਫੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
4. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
5. ਡਾ. ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
6. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ : ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
7. ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਤ ਸੰਕਲਪ ਕੋਸ਼, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
8. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
9. ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
10. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਧ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।